

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อหัวใจของเราใจ คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ นะ เวลาเราดิ้นรนกัน เราปากกัดตีนถีบกันเพื่อเลี้ยงชีพ การเลี้ยงชีพถ้าไม่มีอาหารตกถึงท้องนะ คนเราหิวจนตายก็ได้ คนขาดอาหารถึงกับเสียชีวิตได้

สิ่งที่ว่าเวลาปากกัดตีนถีบเพื่อเลี้ยงร่างกายๆ แต่มันก็มีการผูกพันไปถึงใจเหมือนกัน เพราะหัวใจ ปฏิสนธิจิต เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ การกำเนิด ๔ พอเกิดมาแล้วๆ เกิดมาจากผลบุญกุศล คำว่า “ผลบุญกุศล” ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์นะ มันเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

ดูสิ เวลาสัตว์ วัวควายเขาจะเชือด เขาจะไปเชือดโดยถูกต้องตามกฎหมายเลยละ เวลาคน คนทำอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าคนทำอย่างนั้นไม่ได้ คนเราถึงมีสัตว์ประเสริฐๆ ไง ถ้ามันสัตว์ประเสริฐ

วันนี้องค์พระๆ คนที่สำนึกถึงหัวใจของเราได้

ใช่ เราปากกัดตีนถีบนะ เพื่อเลี้ยงชีพ เพื่อหาปัจจัยเครื่องอาศัย มันเป็นความทุกข์อันหนึ่ง มันก็เป็นความจริงอันนั้นนะ

แต่ถ้าธรรมะ ธรรมะมันหล่อเลี้ยงหัวใจของเราใจ มันหล่อเลี้ยงหัวใจของเรา เห็นไหม ปากกัดตีนถีบ เราก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งนะ เราก็มีอาการ ๓๒ เหมือนเขา เราก็มีสิทธิเท่ากับคนอื่น มันมีสิทธิๆ ไง แต่หัวใจของเรามีคุณธรรมหรือไม่

ถ้าหัวใจเรามีคุณธรรมหรือไม่ มันมีสิทธิๆ จะกินอím จะอดบ้าง อímบ้าง ถ้าหัวใจมันเป็นธรรมๆ นะ มันยังภูมิกับชีวิตนะ ถ้ามันอímบ้างอดบ้างถ้ามันเป็นธรรม ถ้ามันไม่เป็นธรรมนะ แม้แต่อาหารกองบนโต๊ะมหาศาลมันยังบ่นทุกข์บ่นยาก มันยังดิ้นดิ้นของมัน เห็นไหม

ฉะนั้น วันนี้วันพระๆ วันพระเราหวังบุญหวังกุศลของเราไง ถ้าวันพระหวังบุญหวังกุศลของเรา เห็นไหม ไม่ใช่วันพระแบบโลกๆ เขานะ นักเลงใจ เขาบอกวันพระไม่ได้มีหนเดียวนะ วันพระไม่ได้มีหนเดียวคือจะแก้แค้น จะเอาคืนเขาไง นั่นวันพระไม่ได้มีหนเดียว แต่ของเราไม่ใช่

วันพระ วันโงนของเรา เราเพื่อแสวงหาบุญกุศลของเรา เราไม่ไปแก้แค้นใคร เราไม่ทำลายใคร เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นลูกศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นลูกศิษย์หลวงตาไง

หลวงตาท่านสอนนะ ใครจะดี ใครจะชั่ว มันเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีอะไร เราจะทำคุณงามความดีอะไร ใครจะดี ใครจะชั่ว เขาแสวงหา เขากว้านเวรกว้านกรรมของเขาเอง แล้วเวรกรรมนั้นมันต้องให้ผลเขาแน่นอน มันช้าหรือเร็วเท่านั้น แล้วเขาทำเวรทำกรรมไว้กับใคร เห็นไหม

ถ้าใครจะดีใครจะเลวมันเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีอะไร เราจะทำคุณงามความดีอะไร

ถ้าเราจะทำคุณงามความดี เราจะไปแก้แค้นใคร เราจะไปอาฆาตมาดร้ายใคร แต่มันมีเวรมีกรรมของมันนะ มันได้สร้างเวรสร้างกรรมของมันนะ ถ้ามันได้สร้างเวรสร้างกรรมของมันมา เราไม่ให้คนอย่างนั้นเขาเข้ามาทำลาย ทำลายความสามัคคีในศาลา เราไม่ให้คนอย่างนั้นเข้ามาตอกลิ้มทำลายความสามัคคีของพระ ทำลายความสามัคคีของชาวพุทธ

ชาวพุทธเขาให้อภัยกัน เขาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน เขาทำคุณประโยชน์ต่อกัน

ต้นน้ำ ถ้าต้นน้ำ เริ่มต้นจากต้นน้ำ ตาน้ำ น้ำมันใสสะอาดมาก พอน้ำใสสะอาดมันผ่านมา ผ่านมาเขาใช้การเกษตรกรรม เขาใช้การกลสิกรรม เขาใช้ดื่มใช้กิน เขาใช้การอุตสาหกรรม มันมีสารปนเปื้อนมาตลอดเลย

ความคิดของเรานะ จิตเดิมแท้นี้ผ่องใสๆ หมองไปด้วยอุปกิเลสใจ เวลามันผ่องใส ผ่องใสในหัวใจของเรา แต่เพราะอุปกิเลสของเรา เพราะไม่ได้ฝึกไม่ได้ฝน เราไม่ได้ฝึกหัดของเรา มันซับซ้อนของมัน มันซับซ้อนของมัน มันเอาแต่สารพิษเข้าไปในหัวใจของตนใจ

วันนี้วันพระ วันโกน เรามาวัดมาว้าขึ้นมา ทาน คีล ภาวนา เราเสียดสละทานของเรา เสียดสละทานเพื่ออะไร เสียดสละทานเพื่อเรา เห็นไหม

เราเกิดมาเราเป็นคน เรามีสติมีปัญญาของเรา ทรัพย์สมบัติของเรา ปากกัดตีนถีบมา เพื่อเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพมันก็เลี้ยงชีพมาได้แบบนี้ แล้วเราทำบุญกุศลของเราเพื่อบุญเพื่อกุศล เพื่อโอกาสของเราไป เพื่อหัวใจของเรา

เรายังมีโอกาสที่ได้เป็นผู้ให้ เรายังมีโอกาสเข้าไปในวัดในวา คบบัณฑิตๆ ไง บัณฑิตเป็นผู้ที่เห็นคุณงามความดีไง ไม่ใช่คนเลวๆ “วันพระไม่ได้มีหนเดียวนะ กูจะรอเอาคืนๆ” ไม่ใช่

เราให้อภัยเขาไป สพุเพ สตุดา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมด ทั้งสิ้น หายใจเข้าไม่หายใจออกก็ตาย เวลามันกระดิกไปตลอดเวลา เข็มนาฬิกามันกระดิกไปตลอด ทุกคนวันเวลามันเท่ากัน ทุกอย่างเท่ากันเลย แต่เด็ก เด็กเวลามันมีความสดชื่น มันมีความสนุกครึกครื้นของมัน ไอ้ของเรา ถ้าเราทำหน้าที่การงานของเรา ถ้ามันประสบความสำเร็จ มันก็มีความสุข ความพอใจของเรา ถ้าเราทำสิ่งใดแล้วมันขาดตกบกพร่อง ทำสิ่งใดแล้วความทุกข์นะ นาฬิกามันช้าเหลือเกินนะ สูดหายใจแล้วเวลามันช้าหรือเร็วล่ะ มันก็เท่าเท่านั้นแหละ

มืด-สว่าง สว่าง-มืด อยู่อย่างนี้ คนเราถึงชีวิตแล้ว ชีวิตนี้ต้องมีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาพลัดพรากถึงที่สุด เวลาเรายังแข็งแรงอยู่ เรายังลูกได้เดินได้ เรายังไม่เห็นคุณประโยชน์ของมันเลย เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาจะ จะให้คนมาคอยบื้อน นอนกินนะ ไอ้พวกนอนกินนั้นมันมีความสุข

มันมีความสุขที่ไหน มันอึดอัดขัดข้อง มันกดดันตัวเอง มันเป็นไปไม่ได้หรอก แต่มันเป็นไปไม่ได้ ถึงเวลาแล้วทุกคนก็ต้องเจอหมดนะ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดนะ มันต้องชรา คร่ำคร่าไป แต่ด้วยอำนาจวาสนาของเรา เราจะมีสติปัญญาของเรา เราบริหารร่างกายของเรา เรายังลูกเดินลูกนั่งของเรา เราไม่ปล่อยให้ร่างกายมันกดทับจนมันพิการไป

ถ้าหัวใจของเรา วันพระ วันโกน เราไปวัดไปวาขึ้นมาเพื่อบุญกุศล ถ้าเป็นบุญกุศล บุญกุศลของใคร บุญกุศลของจิตผู้ที่มาเกิดเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ในไซ้ ในครรรค์ ในน้ำครำ ใน

โอบปาทิกะ มันยังเกิดมามีอำนาจวาสนา มันได้สร้างบุญกุศลของมัน มันได้สร้างเป็นจิตเป็นนิสัยของมันไง

เวลาคนที่อยากมีสติปัญญามาก คนที่มีสติปัญญามาก นิ่งสมาธินี้แหละคนจะมีสติปัญญาของมัน สติปัญญามันเกิดจากการนั่งสมาธิ พอนิ่งสมาธิแล้วมันต้องแก้ไข แก้ไขอารมณ์ของตนไง แก้ไขความทุกข์ความร้อนในใจของตนไง การแก้ไข แก้ไขที่เกิดเลย แก้ไขที่จิตเห็นใหม่

นี่เหมือนกัน ถ้าในบ้านเรามีความสุข มีความสามัคคี ในบ้านเรามีความสุข มีความรื่นเริง เราจะออกไปทำงานที่ไหนมันก็จะสะดวกสบาย ในบ้านของเรา ออกจากบ้านมาก็เครียด ไปทำงานไปเจอผลกระทบแล้วยิ่งเครียดเข้าไปใหญ่ เสร็จจากงานต้องกลับบ้าน ยิ่งยุ่งเข้าไปใหญ่

นี่ไง เวลาคิดอยู่ในใจมันก็สุขไป ออกไปข้างนอกมันก็จะไปเจอคนเป่าหู มันทุกข์ไปหมดนะ แต่ถ้าเรามีสติปัญญา เราทำบุญกุศลของเรา นี่ไง เราทำบุญทำกุศลของเรา พอทำบุญของเรา เห็นใหม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ดังๆ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เลย

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง

เห็นไหม ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง มันเป็นอย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้ เราเกิดมาเป็นคนๆ ที่ว่าเรามีความสุขๆ อยู่ ความสุขเพราะเราพอใจอารมณ์ของเราไง ได้เสพสิ่งใดเป็นอามิสๆ คำว่า “อามิส” นะ ใครอยากได้อะไร ใครปรารถนาอะไรแล้วสมความปรารถนา โอ้ย! มีความสุข ฉลองๆ ต้องมีการฉลอง...ทุกข์ทั้งนั้นนะ

แต่พอเราพอใจมัน นี่เป็นหน้าที่ คนที่ดีเขาต้องมีหน้าที่การรับผิดชอบ แล้วหน้าที่ที่สำคัญที่สุด เราดูแลหัวใจของเรา หัวใจของเราใครจะดูแล

เวลาหลวงตาท่านสอนให้ดูจิต ดูจิตของตน รักษาจิต รักษาหัวใจของตน

รักษาจิต รักษาหัวใจของตน เอาอะไรรักษา

สติ หมั่นฝึกหัดๆ เวลาเมื่อสติขึ้นมา สติเท่าทันอารมณ์ของตน โอ้โฮ! มีความสุข เข้าขึ้นมา อากาศดี พอกกลางวันอากาศร้อน พอตกลงโพล้เพล้ขึ้นมามันจะค่ำมืดแล้ว นี่ก็เหมือนกัน หัวใจ ถ้ามันดีอยู่ เรายกขาหัวใจตรงนี้ไง ถ้ารักษา เห็นไหม

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว แต่มันเป็นสัจจะเป็นความจริงไง นี่ เป็นธรรมชาติๆ วัฏฏะเป็นธรรมชาติ การเวียนว่ายตายเกิดเป็นธรรมชาติ เพราะมันมีแรงขับ แรง ขับคือกรรมไง กรรมดีกรรมชั่ว กรรมมันไม่จบไม่สูญสิ้นไป เพราะเราทำได้ทำของเรา มาชาตินี้ทั้ง ชาติเราทำอะไรบ้าง แล้วทั้งชาตินี้เราทำมาแล้วมันสะสมลงไปที่หัวใจของเรา แล้วมันก็ขับเคลื่อน ให้หัวใจนี้มันไปต่อเนื่องไป

แล้วเวลาบอกว่า อ้าว! เกิดชาติเดียว ไม่มีอะไรทั้งสิ้น

ไม่มีอะไรทั้งสิ้น คนเกิดมาเป็นพี่เป็นน้องกันนะมันมาขัดมาแย้งกันทำไม คนเกิดมาใน ครอบครัวเดียวกัน ทำไมความรู้สึกนึกคิดมันไม่เหมือนกัน พ่อแม่คนเดียวกัน โอบอุ้มมาจากมือ ของตนทั้งนั้นนะ นี่ไง มันมาจากไหนละ

นี่ไง สิ่งที่เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะสร้างเวรสร้างกรรมกันมานี้ เวรกรรมอันนั้นมัน ปฏิสนธิจิต อันนั้นมันอยู่ในหัวใจนั้น มันเป็นจิตเป็นนิสัย ถ้าจิตนิสัยขึ้นมาแล้ว เกิดเป็นคนขึ้นมา แล้วก็ยังมียोगโอกาส

พอเกิดเป็นคนขึ้นมา เกิดเป็นคนแล้ว เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ใจ พระพุทธศาสนาสอนถึงนี่ไง สอนถึงการขัดเกลา สอนถึงการประพฤติปฏิบัติ สอนถึงการเห็น โทษของตน

ทุกคนเก่งกล้า ทุกคนยอดเยี่ยม ศิล สมาธิ ปัญญา ทำให้ได้ดี เก่งนัก มีสติเท่าทัน อารมณ์ของตนสิ ถ้ามีสติเท่าทันนั้นคนเก่ง เก่งคือการเอาชนะความรู้สึกนึกคิดของตน

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

จิตที่มันทุกข์มันยากที่เป็นสารพิษ ที่มันใช้แล้วมันเจ็บปวดด้วยสิ่งสกปรกโสโครกนั้นนะ มันก็มาจากเราทั้งสิน แล้วถ้าเราไม่มีสติปัญญาเข้าไป ทำความสงบของใจเข้าเท่านั้นแหละ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ลองจิตมันสงบระงับนะ มันมหัศจรรย์นะ

เราไปหานะ ไปหาเพชรนิลจินดา เราไปหายศถาบรรดาศักดิ์ ชั่วคราวทั้งนั้นนะ บ้ายบาย มันต้องพลัดพรากจากกันแน่นอน ต้องพลัดพรากจากกันแน่นอน ช้าหรือเร็วเท่านั้น

แต่เวลาเราไปพบหัวใจของเรา เห็นไหม จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วเราไปเจอจิตของเราที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะที่มันเก่าแก่ไม่มีต้นไม่มีปลาย แล้วถ้ามันยังไม่สิ้นกิเลส จิตนี้มันต้องจุตูปปาตญาณ อนาคตมันต้องเกิดของมันไป แล้วเราเข้าไปถึงจิตของเราที่มันทนทาน ที่มันยอดเยี่ยม ที่มันหมุนไปตามเวรตามกรรม เราเข้าไปตรงนั้นนะ

ถ้าเข้าไปตรงนั้นเพราะอะไร เพราะสัมมาสมาธิมันนิ่งไง มันหยุดของมันไง มันไม่มีสิ่งใดเห็นไหม

ตาซึ้ง เขาบอกว่าอุเบกขานี้เป็นนิพพาน

ไม่ใช่ นี่ไง พอมันเข้าไปสู่ความเสมอต้นความเสมอปลาย แต่มันก็ได้เวลาที่มีสติสัมปชัญญะเท่านั้นแหละ เข้าไปถึงตรงนั้นนะมหัศจรรย์ใจ

นี่ไง แก้วแหวนเงินทองที่แสงหามันเป็นวัตถุ ยศถาบรรดาศักดิ์ โลกธรรม ๘ จิตของเรา จิตของเราที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนเข้ามา สอนเข้ามาให้เรา วันนี้วันพระ เราหมั่นชวนชวาย เราหมั่นการกระทำ

ต้นน้ำ ความคิดเริ่มต้น ความคิดครั้งแรก ขอให้มันทำคุณงามความดีของมัน ใครจะติฉินนินทาว่ามึงโง่ ของหามาด้วยน้ำพักน้ำแรง เทียวไปอิสระ ภู่นะฉลาด ฉลาดเพราะภูมิพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ ภูเชื่อพระพุทธเจ้าของภู พระพุทธเจ้าสอนให้เสียสละทาน พระพุทธเจ้าสอนให้เสียสละเพื่อความสงบระงับในครอบครัว ในสังคม ในหัวใจของเรา

เราเป็นผู้ให้เขา มันไม่มีต้นไม้พิษเบียดเบียนหัวใจ ตระหนี่ถี่เหนียวว่าของกูๆ แล้วก็ไม่ได้ใช้สอย แล้วก็ไม่ได้เป็นประโยชน์กับใครเลย แล้วมันก็ของกูๆ จนเน่าจนเสีย จนเราต้องพลัดพรากจากกันไป เรามีวัตถุแล้วเราไม่ได้สร้างประโยชน์เลย ก็เลสมันหลอกใจ

ภูฉลาด ภูมีพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ ภูพยายามศึกษาของภูเิง แล้วถ้ามีมาก มีน้อยไม่สำคัญ สำคัญตอนเจตนา ตอนน้ำใจนี้แหละ

ไปวัดไปวานะ ภาษาเราเลยนะ เล็กๆ น้อยๆ แต่เราไปเพื่อหัวใจของเรา เจตนาของเรา เพื่อผ่อนคลายในใจของเรา ไม่ต้องไปแข่งขันกับใครทั้งสิ้น แข่งขันกับจิตของตนเท่านั้น จิตของตนนะ เราเป็นผู้ให้ใจ ฝึกฝนมันไป ฝึกฝนให้มันดีขึ้นมา

วันพระให้มันเพียร เราบวชมาตั้งแต่แรกมันฝังใจ วันพระเนสซชิกตลอด ปกติมันก็ไม่นอนอยู่แล้ว ปกตินะ วันโกน วันพระเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องดีมน้ำ เป็นเรื่องการเคลื่อนไหว ธรรมดา วันพระ วันพระไม่นอน ถือเนสซชิกเลย มันเคยทำมาอย่างนั้นไป

วันพระ วันโกนมันเป็นวันโอกาส มันให้กำลังใจตัวเองได้ วันธรรมดามันยังขี้เกียจ วันธรรมดามันยังทำแล้วไม่ได้ผลไป วันนี้นะวันพระนะ ถวายพระพุทฺธเจ้า ถวายพระธรรม ถวายพระอริยเจ้า พระสงฆ์ของเรา เติบจงกรมทั้งคืนเลย ถวายองค์นั้น ถวายองค์นี้ มันเป็นแรงจูงใจให้เรา มีการกระทำไป

เราอยู่ป่าอยู่เขามา เรื่องอย่างนี้ เพราะอะไร เพราะเราก็เป็นคนเหมือนโยมนี่แหละ แล้วกว่าจะออกมาบวชนี้ โอ้โฮ! แบกโลกทั้งโลกเลยละ แล้วพอบวชเข้าไปแล้วนะ มันทับสองโลก ทั้งโลกมนุษย์ ทั้งโลกพระ ทับไปสองข้าง เกือบเป็นเกือบตาย มันก็ชวนชวายนานี้ไป ชวนชวายนมา มีการกระทำมา ผ่อนคลายมา ทำมาให้เห็นคุณค่า

วันพระ วันโกนนะ คือให้มันเป็นประเด็นให้ชีวิตเรามีคุณค่า ให้เป็นประโยชน์กับเราไป

วันพระ วันโกน ไม่ใช่ว่า เออ! วันพระมีครั้งเดียวนะ เดียวกูจะเอาคืน...ไม่ใช่

ไม่สร้างเวรสร้างกรรม วันพระเป็นวันให้อภัย เป็นวันเพื่อให้หัวใจเราเบิกบาน เป็นการกระทำเพื่อคุณประโยชน์ในหัวใจนี้ รักษาหัวใจของเรา รักษาจิตดวงนี้ให้มีคุณค่า ให้เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานในหัวใจของเรา เอวัง